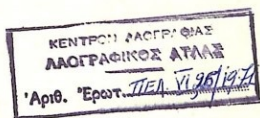

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7-10/1/1971

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Μ. ἄ. ν. ν. α...
(παλαιότερον ὄνομα: Μάρμαρι...), Ἐπαρχίας Κορινθίας,
Νομοῦ ... Κορινθίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Θ. Ρ. Ἐβζης
Βεαδοῦραπουλος. ἐπάγγελμα Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 1 ἔτος καὶ 4 μῆνες
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Ὀνοματεπώνυμα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα
πληροφοριοδοτῶν περιέχονται εἰς κατὰ δακτύλιν ἡμῶν ὑπόμνημα
εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα
- ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις.....
..... τόπος καταγωγῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; οἱ ἴδιες

Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Μέχρι το 1882 ἦτο
ὑπόμνημα τοῦ Μοναρχισμῶντος. Ἀπὸ το 1882 χωράζοντες ἐν 88 ἴσα μερίδα
(ἴδιαι 88 ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι ζῶντες τοῦτο σὺν ἀνεμνείων)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Μ. ἄ. 21. 6. 7 α

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ με τὴν κτηνοτροφίαν καὶ με τὴν κτηνοτροφίαν μαζί.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ἀσχολοῦνται :

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με δόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; —.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)... —... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; —.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)... —.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρια, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; —.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; —.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν, δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Ναί... παρὰ τὴν πρὸς τὸν Νόμο Κορινθίαν ἢ εἰς χειρωνακὰ χωριά.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται Ναί... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ναί.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης, (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
Μὲ μαριέες ἀπὸ τῶν δῶνα (μυρτιάς - ἄλκα αἰκοπροβάτων)

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. 1925

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. εἰδερμένα ἀλλεργι. Χρηδισμοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1925. Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μέναν. διφτέρω. Χρηδισμοποιεῖται ἀπὸ τὰ χωράφια εἶναι χωματέρω. Αὐτὰ τὰ ἐδίδειχαναν δι' εἰδηρουργαί.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

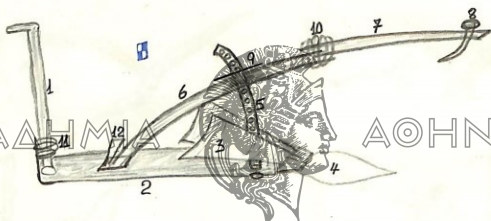
1. Χερολαβή ... 4. Φτερά ... 7. σταβάρη ... 10.
 2. Οὐρά ... 5. ὕψι ... 8. Κάνισος ...
 3. Κοντούρι ... 6. Εἰσάδη ... 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ 1960 ἀλλὰ ἀπὸ λίανους.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 0

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν)... ~~Θ~~.....
 5) Μηχανή ὀλωνισμού Ἀπὸ τ. 1952 καὶ ἐνέχεια.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ τῶν οἰκιστῶν.
Ἐάν ἐμὲς εἴχῃ οὐδαίην, τότε τὸ κατασκευάζει ὁ μεκαλὺν
κνὸς τοῦ π' ὁ οὐδὲν ἐνέχεια.

Ἐύχλινον ἄροτρον

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ὀύρα	6. σταβάρι	11. κοιλούρι
2. κοιντοῦρι	7. προσιολιό	12. ἀφῆνα
3. φιερά	8. προδεμός	13.
4. ὑνί	9. πιζεύλι	14.
5. βλάση	10. κοιλούρι	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο τοῦ ξυλίνου ἀρότρου. Διὰ ὅλα τὰ χωράφια :

ὕνι

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Τὸ σχῆμα τοῦ οὐρανίου τόξου.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κοτεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

χειροτάκτο

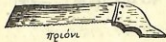
κατεσκευασμένη

ἐκ ξύλου

ἢ σιδήρου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

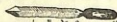
Σκεπάρνι, βλενοσκεπάρνιο, ἀρίδι, ξυλοφάι, βμίλια, πριόνι, καρφιά :

πριόνι

ἀρίδι

ὕνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Πρὶν ἀπὸ τοῦ 1920 ἐκρησιμοποιοῦσαν βοδία
μετὰ ἀπὸ τοῦ 1920 χρησιμοποιοῦν μουχάρια .
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται), διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... Πάνω ζε . ἑμὲ . ἕνα . ποτὲ
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἦτο ἀναγκαῖος ὅταν ὀρχωνταν μὲ βοδία

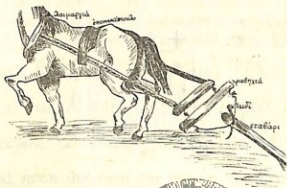

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ὡς . ἀνωτέρω
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ... ΛΟΥΡΙΑ
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζῶου ; ... 0
- Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; . 0

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργανον) καὶ σπορά.

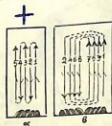
α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ὁ ἀγρὸς εἶναι ἐν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ ὑπηρετῶν. ἢ τὸ μέγαλον παιδί τῶν*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ἐπιλέγειται καὶ βοδία καὶ βοδία. Στὸ ἐξέμενος τοῦ ἐλατῆρος τὸν βοδία καὶ περνᾷ ἐπὶ τοῦ λαίμου καὶ τοῦ βοδιοῦ μία ζεύκα τὴν ὁποίαν ἐδίδαν ἐπὶ τοῦ βοδία καὶ ζεύκα καὶ ζεύκα. Ἐπὶ προσδεθῇ ἐδίδαν τὰ ἐλατῆρα τῶν βοδιῶν καὶ μετὰ τὸν βοδία καὶ τὸν βοδία καὶ τὸν βοδία καὶ τὸν βοδία.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- καὶ παλαιότερα καὶ ἐνῆνερα με αὐλακὴ κατ'εὐθείαν γραμμὴν. (Σχεδιάγραμμα α.)
- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λαορίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες
κ.λ.π.); *Ἡ ἐπορά καὶ παλαιότερον καὶ ἐπὶ ἡμέρα δύνειται*
μέ σποριῆς εἰς ὅσους κορφαῖς ἐπὶ ἀρχὴν ἐπὶ ἐπορᾶς
μέ αὐλακίαν (ἴδεται προσοχὴ νὰ εἶναι οἱ ἐποριῶν ἐλὰς ἴδιος)
Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά); *μέ αὐλακίαν; . . . καὶ . . .*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται
ἄροτρον ; Στὰ βήματα τοῦ χωραδίου ποὺ δὲν εἶναι πιάσει
ἀλλεῖρι :

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (άρотρίασεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμερα). Δηλ. ή διάνοιξις τών αύλάκων μέ τό ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. καί παλαιότερα και έήμερα οί αύλακίαι έό μέν όρδωμα άνοιγονται βαθιά, έό δέ σπαργό άνακλά.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Βαδιά. εἰς. ὀρκωμα. καὶ διβόλισμα. ἀναχὰς
ἐπὶν. ἐπορά. ἢ φύτευμα......

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐκίνοντο. καὶ. κίνονται. εἰς. ὀρκωμα.

(ὀρκωμα. διβόλισμα. ἐπάρριμα). Ὅλα. ἐκίνοντο τὴν Ἀνοιξί.
Ὀρκωμα. τὴν Μάρτιον. διβόλισμα. τὸν Μάϊον. ἐπάρριμα
.ἢ. φύτευμα. ἀναλάκα. μετ. τὸ. ηροῖόν......

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐκίνοντο. καὶ. κίνονται. τὸν Μάρτιον. τὸ ὀρκωμα.
τὸν Μάϊον. τὸ διβόλισμα. καὶ. συνέχεια. τὸ
φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἐτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐνα. μόνον. χρόνον......

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχήν; Δύο. διὰ. ὅλα. (ὀρκωμα. διβόλισμα)

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

Η. Πεδιά. :. εἶναι. ἑξ. ἐργαλείων, ἐκ. ὀργάνων. ὀρδοκωνίου.

Εἰς. αὐτὴν. περιλαμβάνονται. τὸν. ἐπύργον. καὶ. ἀπὸ. αὐτοῦ. τὸ. ὄργανον. ἀναχὰς.
καὶ. τὸν. ἐπύργον. εἰς. ἑδάφος.

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ παλαιότερα χρόνια ~~πρὸ~~ εἶχε μὲν ἐν ἑνὶ μέτρῳ καὶ νὰ ζυγῶ καὶ βόδια καὶ σὺν ἄλλοις ~~ἐν~~

ἐιδερνίο ἐλαφρὰ βλήματα. Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ σὺν ἑνὶ ζυγῷ χρόνια ἄλλα ἐνὶ ζυγῷ μύλων δύνανται λουρὶ διανεκυνεῖσθαι.

(2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); ~~ἢ~~ **Π.Χ.Ι.**

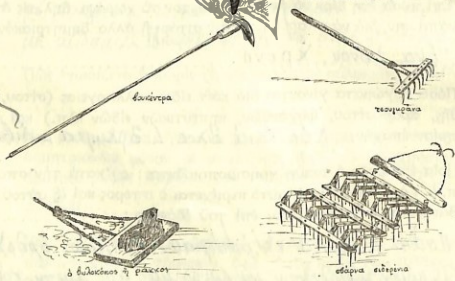
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Παλαιὸν βουκέντρι

Σημερινὸν βουκέντρι

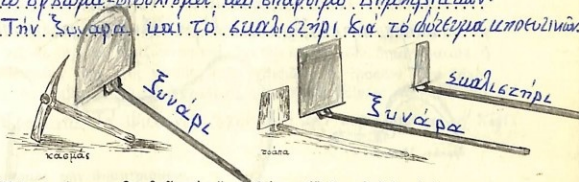
Ποδὶς

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),
 Χρησιμεύουνται καὶ Χρησιμοποιοῦν τὸ Ξυμάρκι καὶ
 τὸ ὄργωμα-διβόλιωμα καὶ ἐπάρωμα Δημητριακῶν.
 Τὴν Ξυμάρκα καὶ τὸ ἐπαιλιστήρι καὶ τὸ δούλευμα κρετυζιῶν.

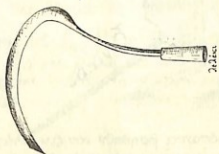
- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τῶν ἐκτελοῦν
Ξυμολιστὰδες. Λυγροὶ ἐπάζουν εἰς μᾶζες, μᾶζουν καὶ χορτοῖα,
μαδεύουν ἢ πεζοῦν καὶ χορτοῖα καὶ ἐπάζουν τὸ μέριον πού δέν
τὸ πιάνει τὸ ἀλξέρι.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου,
 εἶδους. Τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νεώτερα καλλιεργεῖται ἀποτρίβοντα
ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ καὶ πολλὰ χρόνια, καὶ διὰ τὰς εἰδη.
Δηλαδή ὄργωμα - διβόλιωμα - ἐπάρωμα ἢ δούλευμα
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Ὅλα ἐκαλλιεργεῖτο
καὶ διὰ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ τριφυλλίου πού ἐπιδέρνεται
ἐν ὠρίσμένῃ ποσειδονία χωράφια.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. Ἐκίνετο καὶ κίνηται ἐν χωροῖσι ὄργωμα - διβόλιωμα -
ἐπαιλισμα - Κατὰ τὴν ἀνοιχτὴν καὶ ἀνοίχουν κοῦβελ καὶ εἰς αὐτὰς
τοποθετοῦν εἰς τὸν δούλευσιν πατάζει Ἀπολωνα ἑλαφρὸν ἐκπαρμα.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ ἄραονι.
καὶ παλαιότερον καὶ βήμερον χρησιμοποιοῦται.
ὁ ἴδιος ὡς ἄραονι. Τὸ ἄραονι αὐτὸ ἔχει
ἐκ τῆς ἡμικύβου καὶ βέρε. ὁ δὲ αὐτὴ ὑπόκειται. Πάνεται χ

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

* ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ πάλι λένεται χειρολαβή. Τὸ ἐκ τῆς
τῶν μετέπειτα καὶ ἡ χειρολαβή του εἶναι ὁμοία
με τὰ ἄλλα ἐκτετακτά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Πρὶν ἀπὸ τοῦ 1960
ἔκδοσαν τὰ χόρτα μὲ δρεπάνια καὶ ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ
ἀπὸ τοῦ 1960 μὲ κόσες. Κόσσα ἴδια μὲ ἐκτετακτά.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτή.

δρεπάνι ὀδοντωτό. χειρολαβή κυλινδρική

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
ὡς κύβουλον. ἐλέγετο δρεπάνι.

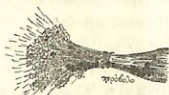
- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Πρὶν. τοῦ 1950. οἱ βιθροῦχοι.. ζήμενα τὰ ἐρδουαία.*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς εἰς τῶν ἐκίνισα καὶ χίνισα μὲ δραπετία.. τὰ ψυχανθῆ θερίζοντο καὶ θερίζονται μὲ τὸ χερί.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἀναλόκως πρὸς τὴν ἐναόλητι τῶν φυτῶν ἢ ἀνάλοκα μὲ τὴν ἀνάκτες. τῶν φυτῶν. πᾶσις ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται εἰς ὕψος 10-60 ἐκατοστῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *καλὰ μὲ..*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί.. Μὲχρι τοῦ 1940 καὶ ἐφ' ἐκείνην.. χερόβολα ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἀρκότερον καὶ δρεπάνια.. χερίδες.. οἱ ἴδιοι καὶ τὰ ἀποδέξασιν εἰς ἐδάφους οἱ ἴδιοι.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χερίδες τοποθετοῦνται ἐξ ἑνὸς ἑνὸς.. πάντοτε ὁμοῦ.. διασταυρῶνται.. Ὁ δὲ καρσοὶ λαμβάνει μέγιστον πρὸς τὸ μέγεθος...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Περίλων.. υπὲρ αἱ ἄνδρες.. καὶ αἱ γυναῖκες

Ἐρακελμαῖαι θερισταί.. ὅτε ὑπῆρχον.. ὅτε ..

ὑπάρχουν

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

..... Θ

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Οἱ ἄνδρες.. ἔφερον.. ἀπὸ τῶν.. μέσων καὶ αὐτὰς, προφύλαξιν ..

Οἱ γυναῖκες.. ἐφέραν..

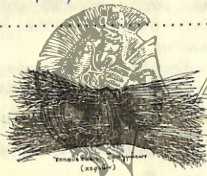
Στὴν μέση.. ἐν.. χρησίμους τοῦ σώματος..

- ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας
στάχυνς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
- Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐθιμον. Στο γελευστό. Χωραδί. καὶ βέ. μετὰ σμυρ. ἀέρας
ἀφ' ἡνίου. ἐνα. μικρὸ μέρος ἀδελφίου......
- Τοὺς σιγάκους. καὶ. τρώδουν τὰ πωλιά καὶ τὰ ἀΐδονρόβαζα.

- 15 —

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τέρερες ἀδελφίς νοποθεντος εταυρωτά καί
ἐδωτιαχναν. ἕνα δέμασι. Τά δέμαζια τὰ ἔδωσαν
οἱ θηριεταί μέ βέρκες ἡ βίωμαζι τὰ γελωταῖα
ἄμως χροῖνα χρησιμοποιοῦν βύρμα. Ἀπό τοῦ 1960
παύ χρησιμοποῖνταν δια' τοῦ δέμαζο 2ων δέμαζιων
τοῦ βύρμα, χρησιμοποῖνταν δια' τοῦ καλοῦ δέμαζο 2ων
πέντα.

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρῶνόντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρῶνόντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ;

Ἀθηνᾶντα· σὺν ἰδίᾳ· δέξι· δίδαι· καὶ μετέφερον...
 ἀμύνει· ὡς· ἁλῶνιαι· καὶ· ἐκεί· καὶ τοποθετοῦσαι
 ὅς· δειρὲς· - τὴν· μία· πᾶν· σὺν ἄλλῃ· καὶ· ἐσχημα-
 τίσσας· ἐκεί· μία· θεμνιά· Τό μέρος· ὅπου· ἰσχυρε-
 τῶν· καὶ· δευτέρᾳ· ἐκεί· θεμνινοσάβι-

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας; *Ἀπὸ τοῦ 1890.*

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Τὸν Ἀπρίλιο ἢ
Μαῖο. Ὁρῶνταν τὸ μῶνα Μάρτιο. Διβάλλαν
ζόν Ἀπρίλιον. Ἐν συνεχείᾳ ἀνοῖξαν δούβα καὶ
ἐλοπαδεύουσαν ἐκτὶ τίς πρὸς φύτευθιν παῖσι.

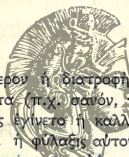
- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Μὲ ξυκαρι

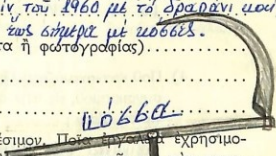
Συνοπλ

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ἕληρα χόρτα (π.χ. σαβόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ... **Ναί... ξανὸ τριφύλλι.**
- 2) Ὁ ξανὸς ἐκθέρνεται τὸν >Οκτωβρίον καὶ ἐξερρίζετο τὸν Μάϊον. Ἐποδοξεῖτο εἰς τὴν δὴν καὶ ὅταν ἐξηραίνετο - ἐδένετο καὶ μετεφίρετο εἰς ἀποθήκας τῶν σπιτιῶν διὰ τὴν βύλεισιν του. **Τὸ Τριφύλλι δθέρνεται καὶ ε. Τέτταρα χρόνια καὶ θερρίζεται τὸν μῆνα Μάϊον ἕως τὸν Αὐγούστου καὶ ἐπὶ πέντε θοράς.**
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σπῆρος καὶ με ποίον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). **Τὸν Μάϊον - πρὶν τοῦ 1960 με τὸ δρέπανι καὶ με τὸν ἀλσδιρίρι. Ἀπὸ τοῦ 1960 ἕως σήμερα με κοβέξ.**
- (Παραθέσατέ καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 2) Πότε ηερίζετο ο σπός και με ποίον έργαλείον, (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Τόν. Μαίον. Πριν τού 1960 με τό δρέπανι μαζί με τό αδελφίμρι. Από τό 1960 έως σήμερα με κόβες.
(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαζία ἐκρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .Τὸ ἐξορίσμα ἔδεικτο καὶ δύνειται
 μὲν καὶ Χέρια ἢ μὲν δραναῖνα δεριόμου . Σὺ δὲ δέξαι
 Χρησιμοποιεῖται . ἐξορίσμα καὶ ἡνέα .

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Μετεφέροντα ἐξ ἀλώνι . Ὁ χωρὸς εἶπου ζωποδεύων
 ἔλεξτο καὶ γέειται . Αἰμωναβιάει .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

Αἰμωναβιάει . Τὰ σωρὸς τῶν δεματιῶν τὸν γένε .
 Αἰμωναβιάει . Τοποθετοῦνται τὰ δεμάτια ἐξ εἰρήνης καὶ
 τὸ ἐν ἑαυτῷ ἐξ ἄλλο .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; Ὑπῆρχον . Ὁχι .

Ἐδίνοντο ἐὰν ἄλλα τοῦ χωριοῦ καὶ ἐξ ἐπικτεῖα .
 καὶ τὰ λαὶν . Ὁ ἀέρας .

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ;

Ἐδίνοντο ἐὰν ἄλλα τοῦ χωριοῦ καὶ ἐξ ἐπικτεῖα
 καὶ τὰ λαὶν . Ὁ ἀέρας .

- 5) Τὸ ἁλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Καὶ δε. ἁλώνει... ἔσο. ἰδιουκτησία. περιεχομένων. τῆς

μ.α. οἰκογενείας. Ἀκίνητον με σειράν. ἀλλὰ. μετ' οὐκ
ἔστιν ἀποβάσεως τῶν ἰδιουκτητῶν. Ὁ χρόνος ἐκτενίσθη ἀπὸ ἀναιρέ-

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχίζει. με τὸ τέλος. τῶν δερισμῶν. καὶ τελειώνει. μετ' αὐτοῦ
ἐναν. μῆσαν ἔσο. τέλος. ἰσχύος.

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἐπὶ τῶν. καὶ. χωματάλων. καὶ. πετράλων. Ἀπὸ

τὸ. 1952. διαμαρτυρεῖ. ἢ. χρῆσις. τῶν.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρουν). Ἐσο. τέλος. τῶν. δερισμῶν. πηλὸν καὶ αὐτῶν

καὶ. ἐπισκευάζουν. τὸ. ἁλώνι. κόβουν. τὰ. χορτάρια

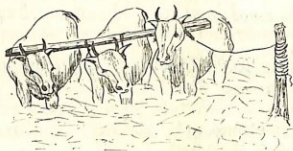
τὸ. ἐκκαθαρίζουν. καὶ. τὸ. καθαβρέχουν. με νερό.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

* Δ.χ. ἀλλὰ. μετ' αὐτοῦ. δερισμῶν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Ἐπολαβεζάνου. ὄρδια... καὶ... μυαλινῶς... περὶ... ζῶν...
 δευτέρῳ. (ἀλωνοδωλῆ). Ἀμολομδοῦβζ. ζῶ. εὐφρησμε
 ζῶν. εὐαχίω. πρὸς. διάφορον. θέβιν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάτι, βουκάκη κ.λ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Πρὶν ζῶ. 1900. ἐκρημοποιούσαν... διὰ τῶν ἀλωνομένων βοδίων.

Ἀπὸ ζῶ. 1900-1952. ἐκρημοποιούσαν... μυαλινῶς καὶ ἀλῶνα.

Στὸ ἀλῶνι ὑπῆρχε ὁ δευτέρῳ. καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ

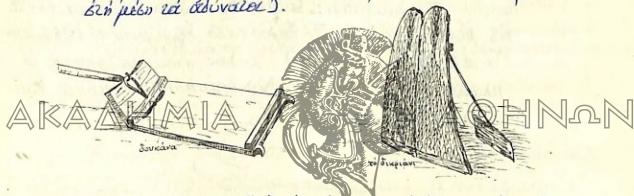
ζῶ. μυαλινῶς. Τὸ μυαλινῶς συνέδεξε τὰ δευτέρῳ καὶ
 τὰ ζῶα μετὰ τὸν βοσκήσαντός ἑνὸς δροικίου. Τὰ ζῶα ἔδει*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-
 * Ἐξήντα δυάσου νὰ ἔρχωνται μυαλινῶς καὶ νὰ ἀλῶναι
 τὰ στάχυα. Ἐξήντω 20-30 ἀλῶνι 20-30 γεινῶν.
 ζῶων μᾶλλον 20-30 γεινῶν.

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Μὲ ἕνα ἔχοντι
 ἐλαιοαχάν. Ἀπλῆλα ρόβελ. ὅσας θὰ ἄρξαισιν διὰ τὸ ὥστω.
 Καὶ τὴν. Ἀπλῆλας. τὰ. ἴωα. τὸ ἕνα. μονὰ. εἰς ἄλλο
 καὶ. εἰς. λαμὰ. κεντρὸν. ἔβαλαν. καὶ. μίαν. Ἀπλῆλα. Λαὶ Ἀπλῆλα
 ἦσαν. μετὰ. τὸν. ἐνωμένον. ὁ. Ἀπλῆλα. ἐπὶ. τὸν. μετὰ. τὸν. ἕνα ἔχοντι
 πρὸς τὸ ἄλλο. ἄνθρωπον. τὸν. ὅσον. μετὰ. τὸ. μετὰ. τὸ. ἕνα ἔχοντι
 γ) Πού. ἀντὶ. τοῦ. ἁλωνισμοῦ. διὰ. τῶν. ποδῶν. χρησιμοποιοῖται. καὶ. μη-
 *

χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

* ἐρυθμίζον ἀναλόκα μετὰ τὴν δύναμιν τῶν ζώων ὅπως αὐτοὶ τὰ δύναμι
 εἰς μέν. καὶ ἀδύναμι.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκᾶνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Χρησιμοποιοῦντο. τὰ. Ντουβένι.
 Αὐτὰ. πρὶν. τῶν. 1920. ἦτο. ἑξήκοντα. καὶ. εἴκοσι. βίδερνικα. λιπάρια.
 Ἀπὸ. τῶν. 1920. ἔδιναν. Ντουβένια. βίδερνικα. Εἶχε. ὁ. ὅσον.
 ἑξήκοντα. Χρησιμοποιοῦντο. κυρίως. διὰ. τὸ. ἁλωνίσμα. τῶν.
 βιτηρῶν. Το. ἐπρομηθεύοντο. ἀπὸ. τῶν. ζιζιτηρῶν. δού.
 Διαστάσεις. ὁ. Μικρὴ. βάσις. 40. ἐμ. Μεγάλη. βάσις. 80. ἐμ.
 Μήκος. 1. μέτρο. — 21 —

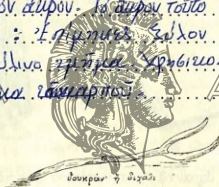
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. ἔπαινε-
λαμβάνει τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅταν δὲν ἐκλείωνε.

12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὰ διμεριὰν: ἐπίμηκες ξύλον πού μακρὴν ἔχει εἰς ὀδοντωτὸν ἄκρον. Τὸ ἄκρον τοῦτο ἔκινε μὲν τὸ 1920 ἐξοδίου.
Τὸ δουκράνι: ἐπίμηκες ξύλον πού μακρὴν ἔχει εἰς ὀδοντωτὸν ἄκρον. Τὸ δουκράνι τοῦτο ἔκινε μὲν τὸ 1920 ἐξοδίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .. Μὲντοι γ.ζ.α. .. Χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν

ἐργασία αὐτὴν ὀχι μόνον τὰ διμεριὰν! ἀλλὰ καὶ
τὰ δουκράνι καὶ τὰ δουκράνι

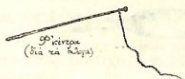
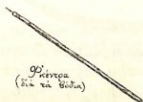
14) Ἦτο ἐν χρήσει ἐιδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

ἔχον τὰ μακροζῆ. Ταῦτα εἶχε μῆκος 120 μ.
ἔχον τὰ ἐνὰ ἄκρον πᾶσα δουκράνι διὰ τὰ
πιάττει εἴματα. ἔξω ἄλλο ἐμποδιστὴν τὸ λουρί.

καμουζῆ

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .? Ἐλεγετο . . . πέντε . . .

Μόνον ἓν πέντε ἀλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . .

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα . . . Ταῦτα μετὰ τὸ ζῆλον τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐκαστὸν ἀλωνιστὴν μονὰ ἑκατὸν ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν ἑκατὸν ἑκατὸν . .

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστοί), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

Ἀλωνίζον ἐπὶ τῷ πλησίον οἱ ἴδιοι καὶ μετὰ τὰς

ζῶα ὑπάρχον ὅμως καὶ εἰς τοὺς ἀλωνιστοὺς οἱ

ὅποιοι ἀλωνίζον καὶ βιτηρὰ καὶ κύνων . . οὐδὲν εἶχον

ζῶα . . ἢ καὶ κύνων καὶ εἶχον ἀνὰ κτην καὶ ἀπὸ ἑνὸς ζῶα . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ὅλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνοι στεφάνου

ξύλο κομμοειδὲς διὰ τὸ κοπάνημα μικρῶν σιτηρῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Μόνον ὅταν ἄλωνιλον με λῶα ἔλεγον διάφορα.
Δημοτικὰ τραγούδια. Δίστιχα ἢ ἄλλες φράσεις.
δὲν ἔλεγοντο.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ

ἀνεκτίθη. Τὴν ἐπρομηθεύθη ὁ Α. Γεωργίου Συναγερμός.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Λειῶμα... Τὸ λειῶμα ἐσωρεύεται.
τρίωνζα με τὸ δικριάνι, φτυάρι καὶ δάρυμα...

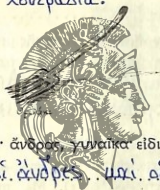
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Το. Χειμῶμα. βυδαν-
ζωμένον. εἰς. βωρῶν. βροδοκυλῶ. βρυμάτος. Ζῆν. αὐρυφῇ
τοῦ. βωροῦ. βροδοεσθῶν. ἕνα. διαρίανι. νά. βλήνη. πρὸς
ζῆν. Ἀνασολῶ. Ταυμάχρανα. ἔλεβαν. Χίλια. μέδισα. ...
"μελαβάκιτο".

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.

.. Διαρίανι. ἕνα. τὸν. αὐρυφῇ. διὰ. νά. βλήνη. ἢ. βυδανζῶν.
.. χρυδαυροσῶν. τὰ. φινάρι. καὶ. τὸ. βρυμάτος. διὰ.
νά. μέδισα. τὰ. χονδράδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχναῶσαν. καὶ. αἱ. ἄνδρες. καὶ. αἱ. θυγατέρες.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.. Τὰ. χονδρά. τεμάχια. τῶν. σταχύων. λείπονται.
.. χονδράδια. .. Τὰ. χονδράδια. ἢ. χονδράδια. τὰ.
.. ρίχνουν. διὰ. ζῶα. δὲν. τὰ. ἀλωνίσουν. δεύτερον.
.. φορά.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο Θ

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..Τὰ χονδράδια... ἢ... χονδράδα... μαθαρίζετο ὡς ξένης.

..Ὁ ἄνθρωπος... μετὰ δὲ στύβρι... χιχνάζει... τὸν μαρμό.

..μετὰ χονδράδια... τὰ χονδράδια... ἔρχονται... ἐξήν
 ἐπιδόματα καὶ διχύνονται ἀπὸ μιὰ κυναῖνα διὰ τῆς

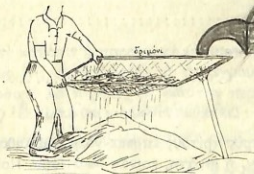
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' αὐλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

κοσκί-
 καλὸν ἔργον
 κλῆρις

καλὸν ἔργον (ὡς σχεδιάγραμμα)
 τὸ μαρμό διὰ τῆς σαρώθρου

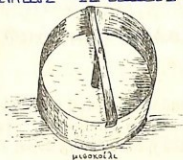

δριμόνι

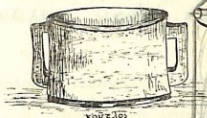

νων μετὰ ὅπως διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσate δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ὀνομα. ὁ μαρμυρὸς ἦτο*
ἕωςμος. ἔρχοντο. εἰς ἁλώνι. ὁ δεματιδὴς μετὰ μιά ἡνιάββα διπλὴν
ἡ ποίαν. ἔβαλε. τὸ δέμασσαν. τοῦ μαρμυροῦ. Τὸν μαρμυρὸν με-
τροῦσαν μετὰ ἕνα δοχεῖον. πού. τὸ ἔλεξαν. μί κίλο. Τὸ μί κίλο
ἔπλενε 12 δυάδες εἰς αὐτὴ καὶ εἶχε δοχῆμα κυλινδρικοῦ.

μάρμαρος

κουτίλος

μί κίλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

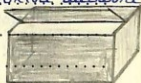
Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρὰ τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

..... *Τὸ ἁλωνιάτικο. (ἕνα ἄμμι. ἕν. μέρους. τοῦ ἰδιουζήτου*
εἶχαν χρησιμοποίηθαι ἕνα δυά.)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ὁ μαρμυρὸς ἐποδζεῖται εἰς ζύλινα ἀφάβνια*

λαδοναῖα. εἶχαν καὶ ἔχου διὰ βνήτι τους.

καβῶνι

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ..Τὸ.. ἔκχωρα.. ἐπονομαστέτω.. εἰς
 εἰς.. τὰς.. ἀρεθβάτας.. εἰς.. τὸ.. ἰδαῖον.. 27ης.. διαίτης
 ἀλλὰ.. εὐ.. μισό.. εἰσὶν.. εὐ.. ἄλλο.. μισό.. ἔβαλαν.. τὰ.. λῶα)

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ;

Μέ.. εἰδικῶς.. μηχανῶν.. ἢ.. ὅπως.. εἰς.. ἔλεξαν.. μου..
 εἰς.. λῶσαν.. μηχανῶν.. μαθαρῖσμου.. βιτηρῶν..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς* ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπαρτὴ αἰ. πληροφορίας διὰ διεκπεραιώσθαι ἀπὸ χωριῶν καὶ παρὰ τὰς ἡμερομηνίας 7-10 Ἰανουαρίου 1971.

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Ξ Ι Σ

Ἐμφαίνονται τὰ ὀνοματεπώνυμα ὡς καὶ λοιπὰ στοιχεία τῶν πληροφοριοδωτῶν.

α/α	Ὀνοματεπώνυμον	Ἡλικία	Γραμματικαὶ δυνάμεις	Τόπος παραγωγῆς
1.	Χρηματόπουλος Ἀρσένος	75	Ἀπόδοτος Σχολαρχείου	Μ α ν ν α
2.	Τσάλαρης Ἀναστάσιος	69	Ἀπόδοτος Δημοτικού	- -
3.	Μπασιλῆρας Βασίλειος	60	- - - -	- -
4.	Μιχαλόπουλος Ἀπόστολος	59	Ἀπόδοτος Σχολαρχείου	- -
5.	Μηραυλῆρας Ιωάννης	54	Ἀπόδοτος Δημοτικού	- -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΡΕΝΟ ΔΡΟΤΟ

